



Olga Łodyga

Sposoby aktywizacji uczniów stosowane w zdalnej edukacji

Aktywizacja uczniów w procesie zdalnej edukacji opiera się trzech założeniach:

- Systematyczny kontakt nauczyciela z uczniami,
- Zastosowanie różnych form przekazywania informacji,
- Informacja zwrotna dla ucznia (samoocena i ocena postępów w nauce).

Szczegółowe metody aktywizacji uczniów stosowane w procesie zdalnej edukacji:

- Wyjaśnienia, informowanie, co będzie treścią nauczania, np. poprzez podanie celów kształcenia i najważniejszych pojęć,
- Nawiązywanie do wcześniejszej wiedzy, np. odwołania do poznanych już prawidłowości, zjawisk i faktów co przyspiesza przyswajanie nowej wiedzy oraz utrwala wcześniej poznane pojęcia, ponadto zmusza to kursanta do uzupełnienia braków w wiadomościach podanych w czasie wcześniejszych lekcji,
- Motywowanie uczestników procesu kształcenia, np. poprzez stosowanie różnych form przekazu (obrazy, tekst, dźwięk, akcja, elementy interaktywne),
- Prezentacja nauczanych treści, np. poprzez podawanie treści w różnych formach prezentowania wiedzy dostępnych na platformie (wykłady, case study, wykresy testy, dyskusje, czat, wideokonferencja),
- Interaktywność procesu nauczania, w celu odbierania treści przez ucznia w sposób aktywny,
- Wspieranie uczących się poprzez udzielanie podpowiedzi oraz wskazówek, np. podawanie przykładów praktycznego zastosowania przekazywanej wiedzy, dołączenie listy najczęściej zadawanych pytań wraz z odpowiedziami,
- Zachęta (wspieranie) procesu utrwalania oraz poszerzania zdobytej wiedzy i umiejętności, np. poprzez podanie sposobów (oraz innych źródeł materiałów) poszerzania lub uzupełniania podanych treści,
- Zachęcanie do aktywności własnej kursantów, np. poprzez stworzenie środowiska sprzyjającego różnym formom aktywności kursantów (przykładem mogą być grupy dyskusyjne),



- Dostarczanie informacji pozwalających na samoocenę postępów w nauce: przykładem mogą być pytania sprawdzające umieszczone w końcowej części lekcji, do których kursanci otrzymują odpowiedzi wraz z uzasadnieniem,
- Monitorowanie pracy każdego ucznia w celu motywowania go do aktywności w środowisku internetowym,
- Ocena przebiegu procesu uczenia się dokonana przez nauczyciela, może odbywać się w formie egzaminu (w formie zdalnej na platformie lub stacjonarnej), który warunkuje ukończenie kursu (jest to czynnik mobilizujący uczniów),
- Elastyczne podejście do uczniów, odpowiadanie na ich potrzeby, sposób przyswajania wiedzy, zainteresowania, mocne i słabe strony oraz oczekiwania.

Zasady dydaktyczne, których stosowanie ma znaczenie w procesie aktywizacji uczniów:

- Zasada stopniowania trudności (zasada przystępności) wyraża ona konieczność dostosowania treści i metody nauczania do możliwości uczniów. W związku z tym należy: przechodzić od treści znanych uczniom do nieznanymi oraz od treści łatwiejszych do trudniejszych.
- Zasada świadomego i aktywnego uczestnictwa polega na aktywnym stosunku ucznia do celów uczenia się. Dlatego nauczyciel powinien wpływać na aktywność poznawczą uczniów. W tym celu należy stawiać uczniów w sytuacjach wymagających postrzegania faktów i wyjaśniania zjawisk (np. test sprawdzający, pytanie problemowe).
- Zasada systematyczności odnosi się do ucznia. Wynika ze stwierdzenia, że jeżeli uczeń chce trwale i skutecznie coś zapamiętać to powinien systematycznie utrzymywać wiedzę. W tym celu można na nawiązywać do poprzednio omówionych treści oraz stosować powtórzenia i ćwiczenia sprawdzające.
- Zasada trwałości wiedzy uczniów wskazuje na konieczność podejmowania takich zabiegów, które przyczynią się do tego aby uczeń trwale przyswoił wiedzę. Należy pamiętać o tym, że lepiej i dłużej pamiętamy rzeczy, które mają przejrzystą strukturę, konkretne (podawać przykłady). Należy często odnosić się do praktycznych doświadczeń uczniów i zapewniać aktywny udział w procesie kształcenia. Ważne jest to, aby podając nowy materiał nauczania odpowiednio ukierunkować zainteresowania uczniów i wytworzyć pozytywne motywy podnoszenia kwalifikacji.
- Zasada operatywności wiedzy uczniów mówi o konieczności stwarzania przez nauczyciela sytuacji, które wymagałyby od uczniów oprócz przyswajania



i odtwarzania wiadomości i umiejętności, także wykorzystywania ich w pracy. Nauczyciel powinien moderować sytuacje, w których uczniowie mieliby możliwość rozwiązywania problemów, co poszerzałoby ich wiedzę i umiejętności. Uczniowie powinni być wdrażani do dostrzegania, formułowania i rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych.

- Zasada kształtowania umiejętności uczenia się jest ważna z punktu widzenia procesu samokształcenia. Według tej zasady nauczyciel ma doprowadzić do umiejętności organizowania pracy umysłowej. W tym celu istotny jest jasny i czytelny sposób przekazywania treści przez nauczyciela.